

Streszczenie

Wirusy z rodziny *Herpesviridae* są szeroko rozpowszechnione w środowisku naturalnym. Z uwagi na zdolność do latencji oraz reaktywacji stanowią one szczególne zagrożenie dla osób o obniżonym potencjale immunologicznym. Obecnie zwiększa się grupa pacjentów, u których dochodzi do zaburzeń odporności w przebiegu naturalnego starzenia, chorób autoimmunologicznych czy też leczenia immunosupresyjnego. Uważa się też, że infekcje wirusami herpes mogą być jednym z czynników środowiskowych modyfikujących reakcje immunologiczne u osób predysponowanych genetycznie, będąc jednocześnie czynnikiem spustowym rozwoju chorób autoimmunologicznych.

Celem cyklu prac była ocena wybranych aspektów infekcji *Herpesviridae* w grupach pacjentów z zaburzeniami odporności wynikającymi z procesu starzenia (osoby powyżej 50 roku życia) i autoagresji (chorzy na stwardnienie rozsiane).

W pierwszej pracy cyklu pt. „*Evaluation of Chosen Cytokine Levels among Patients with Herpes Zoster as Ability to Provide Immune Response*” poddano analizie możliwość zapewnienia odpowiedzi immunologicznej w trakcie reaktywacji VZV poprzez ocenę poziomu przeciwciał przeciwko VZV i stężenia IL-17, IL-23, IL-21, IL-4, IL-12 u starszych (powyżej 50 roku życia) pacjentów z półpaścem oraz w grupie kontrolnej. Uzyskane wyniki pozwoliły na stwierdzenie, że u starszych pacjentów nie dochodzi do upośledzenia oczekiwanej odpowiedzi układu odpornościowego, co wskazuje na zasadność przeprowadzania szczepień przeciwko VZV u osób powyżej 50 roku życia.

W pracy przeglądowej „*Wirusy Herpesviridae a stwardnienie rozsiane - powiązania etiopatogenetyczno-terapeutyczne*” na podstawie analizy piśmiennictwa omówiono zagadnienia związane z drogą zakażenia poszczególnymi wirusami herpes, mechanizm latencji i reaktywacji, częstość występowania przeciwciał przeciwko tym wirusom w różnych regionach świata oraz możliwe powikłania infekcyjne wywołane przez *Herpesviridae*

u pacjentów chorujących na stwardnienie rozsiane leczonych lekami o działaniu immunosupresyjnym.

W pracy pt. „*Herpesviridae Seropositivity in Patients with Multiple Sclerosis: First Polish Study.*” zbadano, na terenie północno-wschodniej Polski, częstość występowania przeciwciał przeciwko VZV, EBV, CMV, HHV-6, HSV-1 i HSV-2 u pacjentów z rzutowo-remisyjną postacią stwardnienia rozsianego otrzymujących terapie modyfikujące przebieg choroby oraz w grupie kontrolnej. Stwierdzono, że częstość występowania przeciwciał przeciwko EBV i HHV-6 jest istotnie częstsza w grupie badanej w porównaniu do grupy kontrolnej. Wyniki te sugerują, że infekcja EBV i HHV-6 może być istotnym czynnikiem środowiskowym odgrywającym rolę w patogenezie stwardnienia rozsianego na terenie północno-wschodniej Polski.

Przedstawiony cykl prac wskazuje na ryzyko reaktywacji *Herpesviridae* u pacjentów o obniżonym potencjale odpornościowym, np. osób starszych i chorujących na choroby autoimmunologiczne leczonych immunosupresyjnie. Sugeruje możliwość wykorzystywania szczepień ochronnych jako sposobu zapobiegania tego typu infekcjom w grupie osób starszych. Wskazuje też na potrzebę aktywnego monitorowania pacjentów z zaburzeniami odporności leczonych lekami immunosupresyjnymi celem szybkiego uchwycenia oznak reaktywacji latentnych infekcji wirusowych.